

MYRS 17.06.2025 § 159

PPL/29/04.03.01/2025

Asian esittely

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 7/ TEM

Erityistavoite: 7.1

Hakemusnumero: 905528

Hakija: Kiuruveden kaupunki

Osahakija:

Toteutusaika: 1.10.2025 – 30.9.2027

Toteuttamisalue: Kiuruvesi, Pyhäjärvi ja Pihtipudas

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Kiuruveden kaupunki, Pihtiputaan kunta ja Pyhäjärven kaupunki sijaitsevat kolmen maakunnan (Pohjois-Savo, Keski-Suomi ja Pohjois-Pohjanmaa) risteyskohdassa keskisessä Suomessa. Hankkeen strategisena tavoitteena on edistää vihreän siirtymän investointien (mm. vety-, tuuli-, aurinko- ja biokaasuinvestoinnit) ja energiantensiivisten teollisten toimintojen saamista näiden kolmen kunnan muodostamalle alueelle (3K). Hankkeen taustalla on aiemmin tehty selvitys, missä ko. alueella tunnistettiin potentiaalia mm. sähkön varastoinnin ja vedyntuotannon osalta.

Hankkeen konkreettisina tavoitteina on laatia 3K-alueelle yhteinen invest-in portaali, joka tuo esille alueen vetovoimaisuutta uusille vihreän siirtymän ja energiantensiivisen teollisuuden investoinneille. Lisäksi tavoitteena on kehittää osaamista ja luoda kumppanuusverkosto tukemaan alueen investointeja sekä edistämään kuntien välistä yhteistyötä.

Hankkeen sisällöllinen toteutus on jaettu seuraaviin kokonaisuuksiin:

1. Energiasiirtoinfrastruktuurin vaikutusten analysointi maankäytön ja elinkeinojen kehittämisessä: Kootaan tieto sähkön kantaverkon ja alueverkkojen kehittämissuunnitelmista ja linjaratkaisuista alueella. Selvitetään sähköasemien paikat. Analysoidaan tietoa ja jaetaan se kuntien maankäytön ja elinkeinotoimen hyödynnettäväksi.
2. Selvitetään vihreän siirtymien suurinvestointikohteita ja tuotetaan viestintämateriaalia: Tuotetaan tietoa potentiaalisista investointikohteista. Laaditaan viestintäaineistoa kohteista ja paikkatiedot verkkosivuja varten.
3. Luodaan toimintamalli invest-in toimintaan: Laaditaan elinkeinotoimen ja maankäytön suunnittelun käyttöön yhteinen toimintamalli realistisimpien vihreän siirtymän investointien saamiseksi alueelle. Toimintamallia pilotoidaan joidenkin yritysten kanssa käytävillä

etabloitumiskeskusteluilla. Luodaan karttapohjainen verkkosivusto, joka toimii alueen invest in toiminnan näyteikkunana ja työkaluna.

4. Kumppanuusverkoston toiminta: Kootaan 3K-alueelle yhteistyöverkosto korkeakoulutuksen, yritysten, relevanttien julkisten organisaatioiden edustajista. Laaditaan toimintamalli verkoston työlle.

Tuloksena syntyy 3K-kuntien yhteinen invest-in verkkosivusto ja toimintamalli investointien houkuttelemiseksi alueelle sekä siihen liittyvää viestintäaineistoa. Lisäksi syntyy yhteistyöverkosto ja sille toimintakäytännöt. Hanke tiivistää kolmen pienen kunnan yhteistyötä ko. alueen elinvoiman ja työllisyyden edistämässä. Toiminta tukee aluetalouden uudistumista ja kuntia sopeutumisessa turpeesta luopumisessa.

Hanke tukee mukana olevien kolmen maakunnan JTF-siirtymäsuunnitelmien toteutumista seuraavasti:

- Pohjois-Savo: Edistää työllisyyttä ja aluetaloutta uudistamalla ja monipuolistamalla elinkeinoelämää. Tukee energiantuotannon siirtymistä uusiutuviin ja puhtaisiin. Varmistaa alueen energiaomavaraisuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista.
- Keski-Suomi: Uudistaa ja monipuolistaa aluetaloutta, vahvistaa työllisyyttä ja synnyttää uutta liiketoimintaa sekä rakentaa pitkäjänteisesti vähähiiliseen talouteen siirtyvää elinkeinopohjaa. Vahvistaa kestäväen energijärjestelmän osaamista. Tukee myös turvetuotannosta vapautuville alueille uusien maankäyttömuotojen löytymistä.
- Pohjois-Pohjanmaa: Monipuolistaa elinkeinorakennetta, tuetaan uusiutuvan energian hyödyntämistä ja vähähiilisen talouden vahvistumista sekä näihin teemoihin liittyviä verkostoja.

Hanke toteutetaan yhden toteuttajan hankkeena, mutta ylimaakunnallisesti rahoitettuna. Kunkin kolmen maakuntaliiton osarahoitus on 1/3 tuen määrästä. Jokainen osallistuva kunta osallistuu hankkeen osarahoitukseen.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Henkilöstökustannukset:	151 738
Ostopalvelut:	90 000
Matkakustannukset:	8 640
Kone- ja laitehankinnat:	
Muut kustannukset:	
Välilliset kustannukset:	17 527
Kustannukset yhteensä:	267 905

Kokonaisrahoitussuunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus:	214 326	(P-P 71 442)
Kuntien rahoitus:	53 579	

Muu julkinen rahoitus:

Yksityinen rahoitus:

Rahoitus yhteensä: 267 905

Hankearviointi, pisteet: 22 / 39

Maakuntaohjelman kehittämisteema: KT 5 C

Valmistelija: Aki Lappalainen, 040-502 1851

Esitys

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027 -ohjelmaa toimintalinjan ”Oikeuden mukaisen siirtymän Suomi” ja erityistavoitteen 7.1 ”Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä” osalta.

Hankkeessa rakennetaan toimintamallit kuntien, yritysten ja asiantuntijaverkostojen välille, mikä tukee tiedonvaihtoa erityisesti vihreän siirtymän ja vähähiilisen liiketoiminnan investointien valmisteluun ja toteuttamiseen liittyen. Hanke luo yrityksille mahdollisuuksia osallistua alueen potentiaaliin uusiin investointikokonaisuuksiin.

Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022 - 2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 5 (Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen C (Kestävä, tehokas ja vähäpäästöinen energiantuotanto) osalta.

Lisäksi hanke on Pohjois-Pohjanmaan huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden toimeenpanosuunnitelman, Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartan 2021-20230 sekä Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen mukainen.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.